

Illustratie Kerstin Zabramsky

van rechtsaf. Op wie kun je dan terugvallen in het ambtelijk apparaat? Je moet eerst begrijpend leren lezen. Hoe krijg je sturing op die complexe processen? Dat vergt tijd. Je bent zo twee jaar verder."

Daar kan Bianca van Kaathoven in Eindhoven over meepraten. Ze ligt regelmatig flink onder vuur als SP-wethouder in Eindhoven. Zij kwam met het voorstel om de ijsbaan te sluiten, een plan dat eerder uit de koker kwam van haar voorganger, notabene een VVD'er. Als raads-lid was Van Kaathoven nog tegenstander. Diverse malen liet haar dossierkennis te wensen over, in de raad opereert ze stunselig. Naast haar is Jannie Visscher de tweede SP-wethouder in Eindhoven. Zij werd vorig jaar uit Groningen gehaald, als bestuurlijk zwaargewicht. Ze wordt als kundig ervaren, al is het SP-gehalte van haar lijn voor veel volgers niet echt duidelijk. Haar conflict met het bestuur van de Frits Philips-school is zo hoog opgelopen dat de gemeente nu voor de rechter wordt gedaagd. „Jannie heeft daarin met een erfenis van haar voorganger te maken. Ze is als bestuurder gepokt en gemazeld, en zit heel goed in haar dossiers”, meent Don. Over Van Kaathoven: „Bianca is nog zoekende naar haar bestuurlijke rol. Dat kost haar moeite, maar ik zie haar wel groeien.”

Oud-SP'er Ernest Maas oordeelt veel harder. „Hoe Van Kaathoven opereert is beschamend. Ze was een van de felste tegenstanders van sluiting van de ijsbaan. Als je dan vervolgens zelf met dat plan komt, verliezen mensen het vertrouwen in de politiek”, zegt Maas, die elf jaar zeer actief was binnen de SP Eindhoven. Een jaar geleden stapte hij met colle-

ga-SP-raads-lid Patrick van de Voort uit de partij. Ze vormen nu samen de Brede Beweging Linksom. Maas: „Ik kreeg laatst een mailtje van een SP-lid. Ze was heel boos op mij geweest toen ik de fractie verliet. Nu is ze zo teleurgesteld in de partij dat ze mij complimenten gaf.” Maas en Van de Voort voelden zich beknot door de partijdiscipline bij de SP. Maas: „De SP is in 1972 blijven hangen. Het is een heel conservatieve partij. Let wel, er zijn veel geschikte SP'ers maar juist die zie je teleurgesteld afhaken. De oorspronkelijke, dwarse denkers verdwijnen.”

Onervaren

Onzekerheid en angst om fouten te maken regeren de partij, denkt Maas. Raadsleden van de SP zouden niet goed weten hoe ze zich als coalitiepartij in een duaal bestel moeten opstellen. In Eindhoven zit, zeker na het wegvallen van Jan van Erp vanwege gezondheidsproblemen als fractievoorzitter, een jonge en nog onervaren ploeg in de gemeenteraad.

Don: „Aan het stuur zitten is toch anders dan vanaf de zijlijn roepen hoe er gestuurd moet worden.” Verbakel: „In bepaalde opzichten is de oppositie rol gemakkelijker. Je kun nu niet zomaar iets roepen. In de oppositie heb je alleen verantwoordelijkheid naar jezelf, de leden en de achterban. Nu hebben we in Helmond ook met vijf partijen in de coalitie te maken.”

De landelijke SP-lijn maakt het nog extra gecompliceerd. In de Kamer schreeuwen Emile Roemer en de zijnen moord en brand over het kabinetsbeleid en bijvoorbeeld de bezuinigingen in de zorg, maar in de gemeenten verdedigen SP-wet-

houders het uitgestippelde beleid. Een schizofrene situatie? Blijkbaar kan het dus wel, zorg leveren met minder geld?

Weijmans: „Natuurlijk was er een mate van overdaad aan geld in de zorg, en misschien was het te overgeorganiseerd. Roemer speelt zijn rol in de Kamer, ik heb mijn eigen rol. Ik probeer het zo goed mogelijk te regelen voor de mensen in Nuenen, binnen de beperkingen. Ik wil zorg waarborgen waar het echt nodig is. Son en Breugel is helemaal gestopt met de huishoudelijk hulp, nou, wij in Nuenen dus niet. Mede dankzij de SP.”

Verbakel: „Ik zie geen tegenstelling met de landelijke SP. Landelijk zijn wij tegen de participatiewet, lokaal proberen wij ermee zien te dealen. Onze wethouders moeten roeien met de riemen die ze vanuit Den Haag krijgen aangereikt. Wij zijn ook niet blij met de bezuinigingen, maar je probeert ze zo verantwoord mogelijk in te vullen.”

In Helmond ging de SP de verkiezingen in met een programma dat 'Voor de verandering!' heette. Nu de SP meeregeert, is het de vraag welke veranderingen de partij nu realiseert. Uit dat verkiezingsprogramma: 'Elke wijk beschikt weer over een locatie waar jongeren terecht kunnen, zoals een jongerencentrum of een wijkhuis'. Maar De Terp gaat vrijwel zeker dicht, laat staan dat er nieuwe bijkomen. Ook uit het verkiezingsprogramma: 'Bestuurlijke samenwerkingsverbanden worden kritisch tegen het licht gehouden om te kijken of deze nog steeds meerwaarde hebben'. De SP vreesde de 'democratische legitimiteit' van samenwerkingsverbanden als Peel6.1. Vooralsnog houdt het Helmonds col-

lege vast aan dit samenwerkingsverband, ook SP-wethouders.

Verbakel: „Maar toen het college was gevormd, kopte het ED 'Havana aan het kanaal'. Dat vond ik mooi. Blijkbaar had het coalitieprogramma een hoog SP-gehalte.” Hij wijst erop dat de SP afdwong dat er in Helmond een miljoen euro extra gaat naar armoedebestrijding én dat 'De Ruit' van de baan is. De SP veroverde dit in onderhandelingen met GroenLinks, CDA, Helmond Aktief én VVD, de gezworen vijand, van het 'neoliberale denken’.

Spoortunnels

„Landelijk zou samenwerken met de VVD voor ons heel moeilijk zijn, lokaal speelt het pragmatisme een veel grotere rol. Er bestaan geen sociale of liberale spoortunnels. In de Tweede Kamer is alles politiek, lokaal zijn er niet zo veel ideologische zaken”, denkt Verbakel. Waar dat wel kan, durft zijn fractie wel degelijk af te wijken van het collegestandpunt. Verbakel: „Wij hebben bijvoorbeeld tegen de uitbreiding van het hockey-complex gestemd.”

Ook in Geldrop-Mierlo heeft de SP-fractie die onafhankelijke rol inmiddels te pakken, zegt fractievoorzitter Marc den Heijer. „Ik zou liegen als ik zeg dat wij niet hebben moeten wennen. Maar nu kiezen wij als fractie onze eigen positie. En we krijgen daarmee gehoor in de raad. Neem het urgentiebeleid, dat er dankzij ons is gekomen. Ik heb niet het gevoel dat we veel water bij de wijn moeten doen”, zegt Den Heijer. Verbakel: „Je moet nu eenmaal compromissen sluiten, en ja, soms water bij de wijn doen. Maar het moet wel wijn blijven. Dat is onze uitdaging. En dat gaat best goed.”

„Aan het stuur zitten is toch anders dan vanaf de zijlijn roepen.”

Hans-Martin Don